

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรื่อง ศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17

โดย

ว่าที่ร้อยตรีภณภพ บุญญานิตย์

ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา
ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากท่านผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ท่านสุริศา ริมศิริ และวิทยากรพี่เลี้ยงที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อคิดต่างๆ ในการทำวิจัยอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ พันตำรวจโท ดร.ศิริพงษ์ เสาภายน ที่ได้ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจที่ดีให้กันมาโดยตลอด คุณค่าอันเกิดจากงานค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นเครื่องบูชาแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ว่าที่ร้อยตรีภณภพ บุญญานิตย์

ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 17

ว่าที่ร้อยตรีภณภพ บุญญานิตย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 17 จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และวิทยฐานะโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.46 – 0.97 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.70 สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่าความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพ รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านความต้องการด้านระบบการสื่อสาร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความต้องการด้านฮาร์ดแวร์เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความทันสมัยของอุปกรณ์ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์

คำสำคัญ : การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ, การจัดการเรียนการสอน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ง
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
ขอบเขตของการวิจัย.....	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.....	3
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	5
บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน.....	10
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	13
นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2560.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ	
แบบสอบถาม.....	33
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17.....	34
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	39
สรุปผลการวิจัย.....	39
อภิปรายผล.....	40
ข้อเสนอแนะ.....	41
บรรณานุกรม.....	42
ภาคผนวก.....	44
ภาคผนวก ก.....	45
ภาคผนวก ข.....	50

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน.....	30
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา และวิทยฐานะ.....	34
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกโดยรวมรายด้าน.....	35
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความต้องการด้านฮาร์ดแวร์.....	36
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความต้องการด้านซอฟต์แวร์.....	37
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความต้องการด้านฐานข้อมูล.....	37
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความต้องการด้านระบบการสื่อสาร...	38
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์.....	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากในสภาพปัจจุบันเทคโนโลยีได้พัฒนาก้าวไกลไปอย่างมาก มีการนำสื่อมัลติมีเดียมาพัฒนาให้มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งานมากขึ้นจึงทำให้ช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมาประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่างตื่นตัวและทุ่มเททรัพยากรเพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมของตนให้ทันโลกทันสมัย ในส่วนของประเทศไทยได้เผยแพร่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2577-2564) กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการพัฒนาคนและสังคมของประเทศไทยคือ ปัญหาด้านการศึกษา ปัจจุบันพบว่า ความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน คือ การให้ความสนใจในการที่จะพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มากกว่าการนำเนื้อหาสาระในการใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบกับครู และนักเรียนมีการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อยลง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเป็นพิเศษที่จะศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ให้ตรงกับความต้องการของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ได้แก่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำนวน 268 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนประณีตวิทยาคม โรงเรียนแหลมสิงห์วิทยาคม และโรงเรียนศรียานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 เพศ

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.2 จุดมุ่งทางการศึกษา

2.1.2.1 ปริญญาตรี

2.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

2.1.3 วิทยฐานะ

2.1.3.1 ครูผู้ช่วยและ ครู คศ.1

2.1.3.2 คศ.2

2.1.3.3 คศ.3

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ได้แก่ ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์ ความต้องการด้านซอฟต์แวร์ ความต้องการด้านฐานข้อมูล ความต้องการด้านระบบการสื่อสาร และความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ว่าจะอยู่ในระดับใด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
3. บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอน
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
5. นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
6. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17(จันทบุรี-ตราด) ได้นำนโยบายของรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ความเชื่อมโยง เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาการขยายโอกาสทางการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 มีคุณภาพตามมาตรฐานสู่สากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
2. พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสู่สากล

3. ส่งเสริมความเป็นไทยและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนมีคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสู่สากล
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทย
4. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ (Strategies)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการรับนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสู่สากล

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต17

ตามที่ได้มีการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ(ฉบับที่2) พ.ศ.2553 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา(ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เป็นหน่วยงานที่ได้รับการกำหนดให้มีขึ้นตามประกาศในราชกิจจานุเบกษาดังกล่าว โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาพ.ศ.2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 และกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 ดังนี้

(1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

(2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบรวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

(3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา

(5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(7) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

(9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

(11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไประหว่างองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

(12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้มอบหมาย

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ในการศึกษามีแนวคิดและทฤษฎีการประเมินความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 มีดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในการจัดการศึกษา

ในการศึกษาคำนี้ กำหนดองค์ประกอบของการจัดการศึกษาโดยใช้แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ปรัชญา เวสารัชช์, 2545) มีองค์ประกอบรวม 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เนื้อหา หลักสูตร 2) วิธีการจัดการเรียนการสอน 3) การสอนของ อาจารย์ 4) การวัดและการประเมินผล 5) การสนับสนุน ทางวิชาการ 6) การบริหารจัดการ 7) ปัจจัยสนับสนุน การเรียนการสอน 8) การพัฒนาส่วนบุคคล และ 9) การบริการ/สิ่งอำนวยความสะดวก

การประเมินความต้องการจำเป็นในงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษิตตามวิจัยแนวคิดของคอล์ฟแมนและอิงลิช (Kaufman & English, 1981) และสุวิมล ว่องวานิช (2565) ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนให้แก่งสังคม คุณภาพที่ไม่พึงประสงค์ สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการจัดการศึกษาที่ไม่เหมาะสม ความล้มเหลวของผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นอาจ เป็นผลจากการไม่ทราบความต้องการจัดการศึกษาเพื่อ บรรลุเป้าหมายใด จึงทำให้เกิดการใช้เทคนิค วิธีการ หรือ กระบวนการ รวมทั้งทรัพยากรที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ ดังนั้นวิธีการ และทรัพยากร

ที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงส่งผลต่อ ผลลัพธ์ด้านผู้เรียนที่เกิดขึ้น การแก้ปัญหาทางการศึกษา จึงต้องแก้ที่กระบวนการจัดการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว การประเมินความต้องการจำเป็นจึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับ การวางแผนและการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้ ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงจุดที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพ ที่เป็นอยู่/สภาพปัจจุบัน (what is) กับสภาพที่ควรจะเป็น/สภาพที่คาดหวัง (what should be) อย่างมีระบบ ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (outcome gaps) จากนั้นนำความแตกต่างที่พบมาจัดลำดับความ สำคัญ และเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาปรับปรุง แก้ไข (ปิยมารณ์ โขคอวยชัย, 2565; สุวิมล ว่องวานิช 2565; Witkin & Altschuld, 1995)

การประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นในกลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายและระดับความต้องการ จำเป็นขั้นปฐมภูมิ ที่เน้น ความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (service receivers) ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ถือเป็น หัวใจสำคัญของกระบวนการ ประเมินความต้องการ จำเป็น เนื่องจากการดำเนินการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์กับบุคคล กลุ่มนี้มากที่สุด (Witkin & Altschuld, 1995) ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของ ความต้องการจำเป็นใน งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับความ สำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร modified priority needs index (PNImodified) ที่นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2565) ได้ ปรับปรุงจากวิธี Priority Needs Index (PNI) โดยการ หาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่ เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ทหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงใน ปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของ สภาพที่เป็นจริง เพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (ปิยมารณ์ โขคอวยชัย, 2565; สุวิมล ว่องวานิช 2565) ซึ่งวิธี PNImodified มีข้อดีคือ คำนวณง่าย ให้ข้อสรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ ชัดเจนขึ้น (คมศร วงษ์รักษา, 2540; ปิยมารณ์ โขคอวยชัย, 2565; สุวิมล ว่องวานิช, 2542, 2565)

2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการที่จำเป็น

การประเมินความต้องการที่จำเป็น (Conducting a Needs Assessment) คำ นิยามที่ง่ายที่สุด ของ Curriculum Needs Assessment คือ กระบวนการกำหนดสิ่งที่จำ เป็นต้องบรรจุลงในหลักสูตร ซึ่งผู้ กำหนดคือคณะกรรมการพัฒนา หลักสูตร (Oliva, 2001) นอกจากนี้ Fenwick W. English and Roger A Kaufman ได้เสนอความหมายของคำ ว่า Needs Assessment ไว้หลายความหมาย ดังต่อไปนี้

1. เป็นกระบวนการกำหนดผลสุดท้ายของ ความต้องการเพื่อให้ทราบว่าต้องการอะไร แล้วนำไป พัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นลำดับขั้นสู่สิ่งที่ต้องการ

2. เป็นกระบวนการที่ต้องใช้ปัญญา เพื่อบอกให้รู้ว่า โรงเรียน ชาติ สังคม ควรเป็นอย่างไร การประเมินความต้องการที่จำเป็นไม่ใช่แนวคิดหลักสูตร แต่เป็นวิธีการกำหนดว่านวัตกรรมนั้นมีความ จำเป็น หรือเป็นที่ต้องการหรือไม่

3. เป็นกระบวนการเชิงประจักษ์ (Empirical Process) สำหรับกำหนดผลลัพธ์ของการศึกษา โดย เป็นการกำหนดชุดของเกณฑ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการเปรียบเทียบว่าสิ่งที่ทำ ใกล้เคียงผลลัพธ์ หรือไม่ และมากน้อยแค่ไหน

4. เป็นกระบวนการตรวจสอบความตรง (Validity) ของวัตถุประสงค์ กับข้อสอบมาตรฐาน (Standardized Test) และข้อสอบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced Tests) ว่าข้อสอบเหล่านั้นมีความเหมาะสม ตรงกับบริบทหรือเงื่อนไขที่ใช้อยู่หรือไม่

5. เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล (ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา) โดยการเลือกใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี เพื่อให้ได้หลักสูตรที่แก้ปัญหาได้ และทุกส่วนของ หลักสูตรมีความสมเหตุสมผล

6. เป็นเครื่องมือในการลดช่องว่างของผลลัพธ์ ปัจจุบันกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง จัดลำดับความสำคัญของการความต้องการที่จำเป็น และนำอันดับที่สำคัญแรก ๆ มาพัฒนาหลักสูตรและบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ ตามที่คาดหวังในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

การประเมินความต้องการที่จำเป็น มีวัตถุประสงค์ในการทำ ที่สำคัญ 3 ด้าน คือ 1) เพื่อกำหนดความต้องการที่จำเป็นของผู้เรียนที่ไม่ได้พบใน หลักสูตรที่กำลังใช้อยู่ 2) ทำให้เกิดการทบทวนหลักสูตร เพื่อเติมเต็มความต้องการจำเป็นที่ไม่พบในหลักสูตรให้ มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และ 3) เพื่อกำหนดหรือค้นหาสิ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนได้ตามหลักสูตร นักเรียนต้องการความช่วยเหลืออะไรเพื่อให้สามารถเรียนได้ตามหลักสูตร ช่วงเวลาในการประเมินความต้องการที่จำเป็น หลักสูตรซึ่งใช้เป็นข้อกำหนดแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนของชาติมีความ สมบูรณ์มากที่สุดประกอบกับความต้องการที่จำเป็นของผู้เรียน สังคม และเนื้อหาวิชามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การประเมินความต้องการที่จำเป็นจึง ไม่ใช่ การศึกษา เพียงครั้งเดียวในตอนแรกของการสร้างหลักสูตรอย่างที่ เคยเข้าใจกัน การประเมินความต้องการที่จำเป็นควรต้อง ทำ ต่อเนื่องและควรทำ ทุก 5 ปี และปรับปรุงเล็กน้อยให้ ทันสมัยทุกปี (Oliva, 2001, English and Kaufman, 1975) โดยทำ ได้ตามลำดับดังนี้ 1) ก่อนกำหนดจุดหมายของหลักสูตร 2) หลัง กำหนดจุดหมายของหลักสูตร 3) หลังการประเมินการสอน และ 4) หลังการประเมินหลักสูตร แนวการประเมินความต้องการที่จำเป็น English and Kaufman พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ ต้องการเวลา 6 เดือนถึง 2 ปีสำหรับทำ ให้การประเมิน ความต้องการจำเป็นครบสมบูรณ์ และไม่ทุกโรงเรียน ที่ทำการประเมินความต้องการที่จำเป็น อย่างครบสมบูรณ์ บางโรงเรียนก็ใช้เพียงการสำรวจความพึงพอใจเท่านั้น แต่บางโรงเรียนก็ศึกษาข้อมูลรอบด้าน ซึ่งต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแนวการประเมินความต้องการที่จำเป็น

1. การหาความต้องการที่จำเป็นตามการรับรู้ (Perceived Needs Approach) การหาความต้องการที่จำเป็นตามการรับรู้ เป็นการสำรวจความต้องการที่จำเป็นของผู้เรียนตามการรับรู้ของครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง

2. การรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น รายงานผลการเรียน (Student Records) ข้อมูลเกี่ยวกับเขตพื้นที่การศึกษา การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง การสังเกตการณ์สอน การสำรวจประสิทธิภาพของสื่อการสอน การประเมินหลักสูตร ผลการประเมินขององค์กรภายนอกและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สมศ. ข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมและมาจากหลายแหล่งจะช่วยในการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร การเลือกสาขาและวิชาเรียนสำหรับนักเรียน ตลอดจนให้นำข้อมูลสำคัญและมีประโยชน์ต่อหลักสูตร ใหม่ที่จะปรับปรุง ขั้นตอนในการดำเนินการประเมินความต้องการ ที่จำเป็น (Steps in Conducting a Needs Assessment) English and Kaufman ได้เสนอ

ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับรายละเอียดของแผนสำหรับคำ เน้นการศึกษาความต้องการที่จำเป็น แผนโดยทั่วไป ประกอบด้วย 14 ขั้น และ 7 ขั้นสำหรับหลังจากการศึกษาความต้องการที่จำเป็น

ขั้นตอนการศึกษาความต้องการที่จำเป็น (Generic Steps of Needs Assessment)

1. การจัดทำแผน เพื่อให้ได้วิธีการและผลที่คาดหวัง (Planning to plan: charting means and end) ประกอบด้วยการตัดสินใจเกี่ยวกับกรอบเวลาการทำงาน ตารางการทำงาน งบประมาณหรือทรัพยากรที่จำเป็น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะทำงานและอื่น ๆ

2. การกำหนดเป้าหมาย (Goal derivation) เป็นการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเพื่อมาร่วมกำหนดเป้าหมายหรือผลลัพธ์ของการศึกษาที่บุคคลเหล่านั้นคิดว่าจำเป็น

3. หาคความตรงของเป้าหมาย (Goal validation) โดยสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนทั้งที่เป็น นักการศึกษาและไม่ใช่ นักการศึกษา ถึงความเหมาะสมของเป้าหมาย

4. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย (Goal prioritization) โดยนำเป้าหมายมาให้นักเรียน หรือนักการศึกษาจำนวนมากและกรรมการโรงเรียน จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย

5. การแปลเป้าหมายเป็นวัตถุประสงค์หรือ ตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ (Goal translation)

6. การหาคความตรงของวัตถุประสงค์หรือ ตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ (Validation of performance objectives) เพื่อดูว่าวัตถุประสงค์หรือตัวชี้วัดที่แปลมา นั้นสอดคล้องกับเป้าหมายมากน้อยเพียงใดและทุกข้อ ยังมีความจำเป็นอยู่หรือไม่

7. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายใหม่ (Goal reprioritization) เพื่อทบทวนลำดับความสำคัญของเป้าหมายซ้ำอีก หากเห็นว่าจำเป็น โดยดำเนินการ ขั้นที่ 2 และ 3 ซ้ำแต่เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง

8. จัดลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ที่มุ่งอนาคต (Futuristic input in goal ranking) โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการขอฉันทมติจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับทิศทางอนาคตและ ลำดับ ความสำคัญของวัตถุประสงค์ที่มุ่งอนาคต

9. จัดลำดับเป้าหมายใหม่ (Rerank goals) เป้าหมายถูกจัดลำดับใหม่โดยใช้การวิจัยและเทคนิคเดลฟาย หรือเทคนิคการทำนายต่าง ๆ

10. เลือกเครื่องมือทดสอบหรือยุทธศาสตร์ การประเมินสำหรับประเมินภาวะปัจจุบัน (Select testing instruments or evaluative strategies for assessing the current state) เป็นการเลือก เครื่องมือสำหรับทดสอบ วิธีการทดสอบ สร้างข้อสอบและการบริหารจัดการ เพื่อค้นหาระดับความสามารถ หรือระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน สำหรับพิจารณาว่านักเรียนมีระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่พึงพอใจหรือไม่

11.การนำเสนอข้อมูล (Collate data gathered) สืบเนื่องจากการประเมินความต้องการที่จำเป็น คือ การศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างของความสามารถปัจจุบันกับความสามารถที่คาดหวัง หรือ ความแตกต่างของเกณฑ์ 2 ชุด เพื่อให้ทราบช่องว่างของปัจจุบันกับความคาดหวัง ดังนั้นข้อมูลที่ได้ควรเสนอใน ลักษณะของตาราง (Charts) เส้นกราฟ และอื่น ๆ

12. เขียนความคาดหวังที่เป็นความต้องการที่ จำ เป็น (Develop initial gap or “need statements”) โดยเขียนเป็นข้อๆ หรือเป็นรายการของสิ่งที่จำเป็นเรียงลำดับตามความสำคัญและเขียนทั้งสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่สามารถทำได้

13. จัดพิมพ์ความคาดหวังที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ได้จากข้อ 12 (Publish list of gap statements) English and Kaufman ให้ความเห็นไว้ในขั้น ที่ 1 ถึง 9 ให้ทำซ้ำ เป็นรอบ ๆ และขั้นที่ 10 เป็นต้นมาถึง 14 ให้ทำอย่างต่อเนื่อง

Post – Needs – Assessment Steps ขั้นตอน หลังจากการศึกษาความต้องการที่จำเป็น

1. Interpolate gaps by program and level คือ การออกแบบจัดทำหลักสูตรหรือโครงการที่สอดคล้องกับความคาดหวังเพื่อที่จะทำให้ความคาดหวังที่เป็นความจำเป็นที่ได้ศึกษาไว้ในขั้นตอนทั่วไปเกิดขึ้นมากที่สุด

2. Conduct diagnostic/planning sessions to develop implementation strategies to meet identified needs คือ การพัฒนายุทธวิธีการนำ หลักสูตร หรือโครงการที่ได้ออกแบบไว้ไปปฏิบัติ เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ เกิดขึ้นตรงตามความต้องการมากที่สุด เพราะอาจมีแนวทางการใช้หลักสูตรได้หลายแนวทาง กลุ่มผู้รับผิดชอบ หลักสูตรจึงควรพยายามหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุด และ มีความคิดเห็นแตกต่างกันน้อยที่สุด

3. Budget for implementation strategies คือ การกำหนดงบประมาณ โดยคำนวณงบประมาณและ คุณค่าของยุทธวิธีที่เลือกนำไปใช้

4. Fund strategies คือ ยุทธวิธีหาทุน ซึ่งขึ้นอยู่กับงบประมาณ หรือทุนที่จะหามาได้

5. Implement strategies คือ ยุทธวิธีการนำไปใช้เป็นการใช้ยุทธวิธีการทำงานที่มีอยู่ หรือไม่ก็ใช้ยุทธวิธีใหม่

6. Reassess gap via feedback คือ การประเมินความคิดเห็น โดยการสะท้อนผลการดำเนินงาน และควร รวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้าน เพื่อพิจารณาว่าผลลัพธ์เป็นไปตามความคาดหวังมากน้อยเพียงไร และจัดทำข้อสรุป

7. Repeat steps of needs assessment process ทำซ้ำในกระบวนการศึกษาความต้องการที่จำเป็นเพื่อหาความต้องการจำเป็นใหม่

English and Kaufman กล่าวว่าขั้นตอนทั้งหมด เป็นวิธีการศึกษาความต้องการจำเป็นที่รวมเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ ระยะเวลาของการนำไปใช้ และการประเมินผลไว้ด้วยกัน การศึกษาความต้องการที่จำเป็นเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา ใช้ข้อคิดเห็นจากคนหลายกลุ่มและแหล่งวัสดุอย่างเพียงพอ เพื่อค้นพบความต้องการที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนในการนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นมุมมองการประเมิน ความต้องการจำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและ การเรียนการสอน สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้เสนอมุมมองเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นของนัก ประเมินทางการศึกษาหรือทางสังคมว่าจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่ง มองความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่าง (discrepancy) กลุ่มที่สอง มองเป็น ประโยชน์ที่ได้รับ (benefits) จึงนำมาสู่โมเดล 2 แบบ คือ 1) โมเดลที่

นิยามความต้องการจำเป็น เป็นความแตกต่าง (Discrepancy) หมายถึง ความแตกต่าง ระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่จริง นักคิดในกลุ่มนี้ได้แก่ Kaufman&English (1981), Witkin (1984) หรือ ความต้องการที่จำเป็น คือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่ ได้รับสิ่งที่จำเป็น นักคิดในกลุ่มนี้ได้แก่ Scriven & Roth (1968) ข้อจำกัดของโมเดลนี้คือ เกณฑ์มาตรฐานที่บอก ความพอดีหรือความพอใจของสภาพที่มุ่งหวัง เนื่องจากยังไม่สามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน หรือระดับปกติวิสัยได้ นิยามของโมเดลนี้จะเสนอในลักษณะของการสะท้อน ปัญหา เช่น นักเรียนมีน้ำ หนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และ 2) โมเดลที่นิยามความต้องการจำเป็น ว่าเป็น การแก้ปัญหาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ที่ต้องการจำเป็น ทั้งการสะท้อนปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา (Means) นักคิดในกลุ่มนี้ได้แก่ Scriven (1991) เช่นนักเรียนจำเป็นต้องได้รับสารอาหารโดยการบริโภคอาหารที่ถูกหลักโภชนาการจะสะท้อนแนวการปฏิบัติมากกว่า การเขียนในโมเดลที่หนึ่ง นอกจากนี้ยังมีมุมมองของการวิจัยประเมินความต้องการที่ได้เสนอขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ความต้องการที่จำเป็น ลำดับความสำคัญ สาเหตุและทางเลือกในการนำไปใช้แก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุ ความคาดหวัง ดังที่เสนอในตาราง

บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน

สหพรณชนก ศรีสวัสดิ์ (<http://blog.eduzones.com/janam/34116#>) ได้กล่าวว่ามีบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีระบบสารสนเทศทางด้านคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ดังนี้

1. เทคโนโลยีระบบสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยเรื่องกระบวนการเรียนรู้ ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน มีระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ระบบสนับสนุนการรับรู้ข่าวสาร เช่น การค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ใน World Wide Web เป็นต้น
2. เทคโนโลยีระบบสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาสมัยใหม่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเพื่อการวางแผนการดำเนินการติดตามและประเมินผลซึ่งอาศัยคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคมเข้ามามีบทบาทที่สำคัญ
3. เทคโนโลยีระบบสารสนเทศกับการสื่อสารระหว่างบุคคล ในเกือบทุกวงการทั้งทางด้านการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยสื่อสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล เช่น การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยใช้องค์ประกอบที่สำคัญช่วยสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น การใช้โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ เทเลคอนเฟอเรนซ์ เป็นต้น

1.1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบสารสนเทศกับงานด้านการศึกษา นั้น มีแนวทางในการใช้มากมาย แต่ที่เราใช้และมีความนิยมกันโดยทั่วไปมีอยู่จำนวน 6 ประเภท (सानิตย์ กายาผาด, 2542:19) ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assister Instruction: CAI) เป็นการ

นำเอาคำอธิบายบทเรียนมาบรรจุไว้ในคอมพิวเตอร์ แล้วนำบทเรียนนั้นมาช่วยแสดงแก่ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนอ่านคำอธิบายนั้นแล้วคอมพิวเตอร์ก็จะทดสอบความเข้าใจว่าถูกต้องหรือไม่ หากไม่ถูกต้องก็ต้องมีวิธีการอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมให้มากขึ้นแล้วถามซ้ำอีก ซึ่งปัจจุบันมีพัฒนาการถึงระดับการใช้สื่อประสม และเทคนิคต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลสัมฤทธิ์มากขึ้น

1.1.2 การศึกษาระบบทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการจัดการศึกษาทางไกลมีหลายแบบ ตั้งแต่แบบง่ายๆ เช่น การใช้วิทยุ โทรทัศน์ออกอากาศให้ผู้เรียนศึกษาเองตามเวลาที่ออกอากาศไปจนถึงการใช้ระบบแพร่ภาพดาวเทียม (Direct to Home: DTH) หรือการประยุกต์ใช้ระบบประชุมทางไกล (Video Teleconference) โดยให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถสื่อสารถึงกันได้ทันทีเพื่อสอบถามข้อสงสัยหรืออธิบายคำสอนเพิ่มเติม

1.1.3 เครือข่ายการศึกษา เป็นการจัดทำเครือข่ายการศึกษา เพื่อให้ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษามีโอกาสใช้ระบบเครือข่าย เพื่อเสาะแสวงหาความรู้ที่มีอยู่อย่างมากมายในโลกและใช้บริการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษา เช่น บริการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail: E-Mail) การเผยแพร่ และค้นคว้าข้อมูลในระบบเวปด์เวิลด์เว็บ (World Wide Web) ซึ่งในปัจจุบันมีเครือข่ายสคูลเน็ต (School-Net) ที่เนคเทคได้ส่งเสริมให้เกิดขึ้นและมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการประมาณ 77 โรงเรียน (พ.ศ. 2540) และยังมีเครือข่ายกาญจนาภิเษกที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการกระจายความรู้ให้กับประชาชนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้สารสนเทศแต่อย่างใด

1.1.4 การใช้งานห้องสมุด ในปัจจุบันห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนเกือบทุกแห่งได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน นอกจากนั้นยังส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการให้บริการในลักษณะเครือข่าย เช่น โครงการ PULINET (Provincial University Library Network) และโครงการ THAILINET (Thai Library Network) การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในห้องสมุด ทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกมากขึ้น เช่น บริการยืมคืน การค้นหาหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

1.1.5 การใช้งานในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการทำงานในห้องปฏิบัติการร่วมกับอุปกรณ์อื่นๆ เช่น การจำลองแบบ การออกแบบวงจรไฟฟ้า การควบคุมการทดลอง ซึ่งอุปกรณ์ที่ทันสมัยในปัจจุบันต่างผนวกความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปด้วยแทบทั้งสิ้น

1.1.6 การใช้งานประจำและงานด้านบริหาร เช่น มีการจัดทำทะเบียนประวัติของนักเรียน นักศึกษา การเลือกเรียน การลงทะเบียนเรียน การแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน การแนะแนวอาชีพ และศึกษาต่อ ข้อมูลผู้ปกครองหรือข้อมูลครู ซึ่งการมีข้อมูลดังกล่าว ทำให้ครูอาจารย์สามารถติดตามและดูแลนักเรียนได้อย่างดีรวมทั้งครูอาจารย์สามารถพัฒนาตนเองได้สูงขึ้น

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) ซึ่งอาจจะมีชื่อเรียกกันหลายชื่อ เช่น CBT (Computer Base Training), CMI (Computer Manage Instruction) และอื่นๆ อีกมากมาย ชื่อต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นที่รู้จักสำหรับการศึกษากันมานานแล้ว แต่เริ่มใช้เพื่อการเรียนการสอนบริหารกันอย่างจริงจังมากขึ้น นับตั้ง แต่มีการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้อย่างแพร่หลาย ปัจจุบันมีการตื่นตัวในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใน

รูปแบบต่าง ๆ กันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อระบบคอมพิวเตอร์ สามารถใช้แทนสื่อในรูปแบบสื่อประสม (Multimedia) ได้อย่างสมบูรณ์แบบ คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียจึงได้กลายเป็นสื่อเพื่อการเรียนการสอน จนทำให้สื่อชนิดอื่น ๆ กลายเป็นสื่อที่ล้าสมัยไปในที่สุด

1.2 ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน

มีนักการศึกษาของไทยได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศเมื่อมีการนำเข้ามาใช้กับวงการการศึกษาไทยไว้ดังนี้

ยี่น ภู่วรรณ และสมชาย นำประเสริฐ (2546: 99-100) เสนอแนวคิดว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นทางออกหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาไทยในปัจจุบัน เพื่อกระจายการศึกษาไปยังภูมิภาค โดยเน้นรูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปช่วย เช่น การเรียนการสอนผ่านวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ การใช้ห้องสมุดดิจิทัล การเรียนจากวีดิทัศน์ตามอัธยาศัย และการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นระบบสื่อสารส่วนบุคคล บนอินเทอร์เน็ตมีจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เป็นระบบที่ทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างกันได้ง่าย แต่บุคคลจะมีผู้จดหมายประจำสามารถรับส่งข้อความถึงกันได้ ในระบบนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานทางการศึกษาได้เป็นอย่างมาก เช่น การแจ้งผลการสอบของนักเรียน นักศึกษา การส่งการบ้าน การโต้ตอบเรื่องบทเรียนต่างๆ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การแจ้งข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ หรือสามารถใช้ในการเปลี่ยนแปลงเวลานัดหมายทางการเรียนได้ เป็นต้น

2. ระบบข่าวสาร บนอินเทอร์เน็ตมีระบบข่าวสารในลักษณะเหมือนกระดานที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก ทุกคนสามารถเปิดอ่านข่าวที่ตนสนใจ สามารถส่งข่าวสารผ่านกลุ่มข่าวและโต้ตอบข่าวสารได้ เช่น กลุ่มผู้สนใจวิชาฟิสิกส์ก็จัดทำกลุ่มข่าวสารของตนเพื่อให้อภิปรายโต้ตอบและซักถามกันได้ เป็นต้น

3. การใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตมีแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงกันและติดต่อกับห้องสมุดทั่วโลก ทำให้การค้นหาข้อมูลต่างๆ ทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สามารถค้นหาตามคำหลักที่ต้องการได้ฐานข้อมูลหรือเครือข่ายใยแมงมุมเป็นฐานข้อมูลแบบเอกสารและรูปภาพ(Hypertext) ที่มีข้อความและรูปภาพในระบบมัลติมีเดียที่สามารถหาได้จากที่ต่างๆ ทั่วโลก

4. การพูดคุยแบบโต้ตอบ หรือคุยเป็นกลุ่ม บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเชื่อมต่อถึงกันและพูดคุยกันได้ด้วยเวลาจริงผู้พูดสามารถพิมพ์ข้อความโต้ตอบกันไม่ว่าจะอยู่ที่ใดบนอินเทอร์เน็ต ฝ่ายหนึ่งอาจอยู่ต่างประเทศที่ห่างไกลก็พูดคุยกันได้และยังสามารถคุยกันเป็นกลุ่มได้

5. การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบ FTP (Field Transfer Protocol) กล่าวคือ เป็นการโอนย้ายข้อมูลระหว่างกันเป็นจำนวนมากเป็นการส่งข้อมูลปริมาณมากบนเครือข่าย

6. การใช้ทรัพยากรที่มีความห่างไกล โดยผู้เรียนอาจอยู่ที่บ้านโดยสามารถเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์และทรัพยากรของมหาวิทยาลัยได้และยังสามารถขอใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ในต่างมหาวิทยาลัยได้เช่นกัน เช่น มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มีเครื่องคอมพิวเตอร์แบบซูเปอร์คอมพิวเตอร์ และผู้ใช้อยู่อีกมหาวิทยาลัยหนึ่งก็ขอใช้ได้ ทำให้เป็นการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่ายิ่ง (สุขวิทย์ ปู่ทอง, 2541:25-26)

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีแนวความคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 มีดังนี้

1. แนวคิดการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้

ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสำคัญกับการลงทุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาจนเกิดความแตกต่างระหว่างประเทศที่มีความพร้อมทาง ICT กับประเทศที่ขาดแคลน (Digital Divide) ในขณะเดียวกันประเทศทั่วโลกต่างมุ่งสร้างสังคมใหม่ให้เป็นสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge Based Society) จนเกิดความแตกต่างระหว่างสังคมที่สมบูรณ์ด้วยความรู้กับสังคมที่ด้อยความรู้ (Knowledge Divide) ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ต่างก็เร่งพัฒนาการศึกษาให้การศึกษาไปพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้คนไปช่วยพัฒนาประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพสูงในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เช่น ช่วยนำการศึกษาให้เข้าถึงประชาชน ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่องนอกระบบโรงเรียน การเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียกใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในงานจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอน (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2535)

2. แนวคิดในการเพิ่มคุณค่าของเทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้

การใช้เทคโนโลยีพัฒนากระบวนการทางปัญญา (Intellectual Skills) มีองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) การรับรู้สิ่งเร้า (Stimulus) 2) การจำแนกสิ่งเร้าจัดกลุ่มเป็นความคิดรวบยอด (Concept) 3) การเชื่อมโยงความคิดรวบยอดเป็นกฎเกณฑ์ หลักการ (Rule) ด้วยวิธีอุปนัย (Inductive) 4) การนำกฎเกณฑ์หลักการไปประยุกต์ใช้ด้วยวิธีนิรนัย (Deductive) 5) การสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ไปใช้ในวงกว้าง (Generalization) 6) การใช้เทคโนโลยีพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้น สามารถออกแบบแผนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสทำโครงการแสวงหาความรู้ตามหลักสูตร หาความรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ หรือเพื่อเป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหา (Problem Based Learning)

3. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิต มีกรอบแนวคิดที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องก้าวข้าม “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” ซึ่งครูจะ

เป็นผู้สอนไม่ได้ แต่ต้องให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูจะออกแบบการเรียนรู้ ฝึกฝนให้ตนเองเป็น โค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) ของนักเรียน ซึ่งสิ่งที่เป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้ คือชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Communities : PLC) เกิดจากการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ของครูร่วมกัน

ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการเรียนรู้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะหากขาดการเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนรู้ให้สามารถเข้ากับเทคโนโลยีแล้ว ตัวระบบเทคโนโลยีก็ไร้ความหมายและสูญค่า คุณประโยชน์ ความคาดหวังว่าในอนาคตจะพบความสมบูรณ์ของระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีความหลากหลาย ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของระบบเทคโนโลยี และได้พบผลงานของครูและผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่แสดงถึงการ ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน (รุ่ง แก้วแดง, 2543) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการ พัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมุ่งเน้น พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่สำคัญทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการ คิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การสร้างและพัฒนาคนไทยเพื่ออนาคตของประเทศ สร้างคนไทยให้เป็นคนดีและคนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น สามารถสร้างวิสัยทัศน์และวางแผนอนาคตที่ดีของตนเองได้ รวมถึงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของคนไทย และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นหลัก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2577 ดังนี้

1. เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม
2. เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึง เด็กพิการ และด้อยโอกาส มีความรู้และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะด้านการอ่าน ด้านการเขียนและการกระบวนกรคิดเพื่อให้ความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูงและโลกของการทำงาน
3. เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการสอนการพัฒนาทางวิชาชีพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
4. ยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถ

และทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียนสร้างความมั่นใจและไว้วางใจส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียนที่สอดคล้องกับวิชาชีพ

5. เร่งสร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่ง และมีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการที่ดี มีความสามารถรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐานได้เป็นอย่างดี

6. เร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจ และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน เป็นสถานศึกษาคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ที่สามารถจัดการเรียน การสอนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

7. สร้างระบบการควบคุมการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศ และข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์ และมีนโยบายการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

8. สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการที่ดี ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เร่งรัด การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงระบบของโรงเรียนให้เป็นแบบร่วมคิดร่วมทำการมีส่วนร่วม และการประสานงานสามารถใช้เครือข่ายการพัฒนาการศึกษา ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9. เร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสม เป็นธรรม ปราศจากคอร์รัปชัน ให้เป็นปัจจัยหนุนนำในการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ ขวัญและกำลังใจ สร้างภาวะจูงใจ แรงบันดาลใจและความรับผิดชอบในความสำเร็จตามภาระหน้าที่

10. มุ่งสร้างพลเมืองดีที่ตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้และทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคมรวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชัน

11. ทุ่มมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาแล้วและโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพเพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

ความเป็นมานโยบาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(สทศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำความร่วมมือกับองค์การศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ(UNESCO) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา(OECD) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย รายงานผลการศึกษานี้ ได้เสนอแนวทางสำหรับประเทศไทย ที่จะปรับเปลี่ยนสถานการณ์เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายในการลงทุนทางด้านระบบการศึกษา ซึ่งสามารถจะแยกออกมาได้ทั้งหมดเป็นด้าน ๆ ได้จำนวนทั้งหมด 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) ด้านหลักสูตร หลักสูตรใหม่ควรพัฒนาในส่วนของความสอดคล้องเชิงทฤษฎี ครอบคลุมถึงการออกแบบหลักสูตรบนพื้นฐานของความเข้าใจ ชัดเจนตรงกับการเรียนรู้ มีความสอดคล้องต่อเนื่อง และชี้ชัดของหลักการ สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล มีคำแนะนำที่ชัดเจนกับครูผู้สอน การจัดทำหลักสูตรควรอยู่บนพื้นฐานของการรับฟังคำแนะนำจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านการประเมินผลผู้เรียนเนื่องจากหลักสูตรยังไม่สนับสนุนให้เกิดกระบวนการประเมินผลที่ชัดเจน

ข้อสอบมาตรฐานระดับชาติ ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้สมบูรณ์แบบ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดผลเชิงลบต่อการศึกษานาภาพรวมแบบกว้างๆ ดังนั้นควรส่งเสริมการประเมินผลในระดับโรงเรียนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของ การประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งการประเมินผลย่อยเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) และการประเมินผลรวบยอดเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อให้เกิดความสมดุลกับการประเมินผลระดับชาติ (Standardized National Assessments) ทั้งควรมีการศึกษาการทดสอบมาตรฐานระดับสากล เช่น PISA และ TIMSS เพื่อนำมาพัฒนาการประเมินผลระดับชาติให้เป็นสากล

3)ด้านครูและผู้บริหารโรงเรียน ควรจัดทำยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมครูก่อนเข้าสู่วิชาชีพการพัฒนาศักยภาพครู หลักสูตรการผลิตครูและการประเมินผลครู ควรส่งเสริมให้ครูมีเวลาปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น ลดภาระงานอื่นๆ ให้น้อยลง และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะเป็นผู้นำมืออาชีพ

4)ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีการร่างยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นกลไกให้เกิดความเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่เสถียร และสามารถเชื่อมโยงกับสื่อ การจัดการเรียนรู้ได้อย่างดี ครูต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

องค์ประกอบนโยบาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในความเป็นมานโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีภารกิจหลักในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดองค์ประกอบนโยบายเพื่อพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ และของโลก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ผลผลิต จุดเน้น และตัวชี้วัด ดังนี้

วิสัยทัศน์

การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย
พันธกิจ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการ ที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบ ต่อคุณภาพ การศึกษา และบูรณาการการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดเป้าประสงค์ ดังนี้

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
6. พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1** การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2** การเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3** การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4** การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าประสงค์ที่ 1 ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ
 - 1.1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 1.1.1 ผู้เรียนในระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา เตรียมความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา
 - 1.1.2 ปลุกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด
 - 1.1.3 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป
 - 1.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย
 - 1.1.5 ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา
 - 1.2 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
 - 1.2.1 ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

1.2.2 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย มีศูนย์รวมสื่อให้ครูสามารถยืมสื่อไปใช้ ในการจัดการเรียนรู้ได้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.2.3 ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผล ให้สามารถพัฒนาและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพเป็นรายบุคคล

1.2.4 ส่งเสริมสนับสนุนการนำผลการประเมินในระดับสถานศึกษา ระดับชาติ (NT, O-NET) และระดับนานาชาติ (PISA) มาใช้พัฒนาการเรียนรู้อให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน

1.2.5 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพ ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ

2. สร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.1 สร้างความเข้าใจและความตระหนักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และสาธารณชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการกำกับดูแล และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.3 ประสานสถาบันที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อให้มีการคัดเลือกอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าประสงค์ที่ 2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาค

เป้าประสงค์ที่ 6 พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

กลยุทธ์

1. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.1 สนับสนุนให้สถานศึกษามีคุณภาพ มีรูปแบบการเรียนการสอนสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ มุ่งสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้ครอบคลุมทุกตำบล

1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจัดการศึกษาวิชาชีพ โดยสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ หรือหน่วยงานอื่น

1.3 ส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย และมีคุณภาพตามมาตรฐาน ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละบุคคล โดยมีความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบปกติ รูปแบบเพื่อความเป็นเลิศ รูปแบบเพื่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และรูปแบบการศึกษาทางเลือก

1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง ชายแดน เกาะแก่ง เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้)

2. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1 สร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและ

ระบบคุ้มครองนักเรียน รวมถึงการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับเครือข่าย สหวิชาชีพทุกระดับ

2.2 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม สำหรับเด็กด้อยโอกาส ที่ไม่อยู่ในทะเบียนราษฎร เช่น เด็กไร้สัญชาติ เด็กพลัดถิ่น เด็กต่างด้าว เด็กไทยที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ 3 ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

เป้าประสงค์ที่ 6 พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา ที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

กลยุทธ์

1. ลดภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.1 ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมโครงการในช่วงเปิดภาคเรียน

1.2 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการในลักษณะกลุ่มโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีจำนวนครูไม่เพียงพอ

1.3 กำหนดนโยบาย ให้ผู้บริหารสถานศึกษาสอนอย่างน้อย 1 รายวิชาในโรงเรียนของตนและ ประสานบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีคุณวุฒิเหมาะสมช่วยสอนในโรงเรียนที่ครูไม่เพียงพอ

1.4 ประสานและส่งเสริมการทำงานของผู้มีจิตอาสา หรือการสนับสนุนบุคลากรจากองค์กรต่างๆ

2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนางานองค์ความรู้ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และทักษะในการสื่อสารของครู ให้มีสมรรถนะด้านการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 เผยแพร่องค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้ การสอนคิดแบบต่างๆ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ให้สามารถนำมาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ เป็นรายบุคคล

2.2 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนา

2.3 ส่งเสริมระบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่น ๆ ตามความพร้อมของโรงเรียน

2.4 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.5 ส่งเสริมครูให้จัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2.6 ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะในการคุ้มครองดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มี

ความต้องการพิเศษ หรือต้องการการคุ้มครองพิเศษ

3. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

4. เสริมสร้างระบบแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน เกิดผล การปฏิบัติงานเชิงประจักษ์

4.1 ยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ

4.2 ส่งเสริมความก้าวหน้าของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิทยฐานะสูงขึ้น

5. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

6. ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กร องค์กรคณะบุคคล และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วางแผน สรรหา ย้าย โอน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชน

6.1 สร้างความตระหนักกับองค์กร องค์กรคณะบุคคลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการสรรหา ย้าย โอน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

6.2 ประสานสถาบันอุดมศึกษาผลิตครูวิชาเอกที่ตรงกับความต้องการ สามารถจัดการเรียนรู้ ที่มีความแตกต่างหลากหลายได้ และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

เป้าประสงค์ที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสถานศึกษา มี ประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ที่ 5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและ กระจายอำนาจ และความ รับผิดชอบสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

เป้าประสงค์ที่ 6 พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่ เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

กลยุทธ์

1. กระจายอำนาจและความรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษา

1.1 ส่งเสริม สนับสนุนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้มีความสามารถและมีความ เข้มแข็งในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 บูรณาการการทำงาน พัฒนาคูณภาพการศึกษาระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา พัฒนาคูณภาพตามบริบทได้เพิ่มขึ้น

1.3 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

1.4 พัฒนาระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.5 พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษา

1.6 พัฒนาระบบ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

- 1.7 แก้ไขปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสม ให้ถูกต้องโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
2. ส่งเสริมเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
 - 2.1 สร้างเครือข่ายในรูปแบบ cluster ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการบริหารจัดการศึกษา ร่วมกัน
 - 2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา
 - 2.2.1 ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบถึงความต้องการได้รับการช่วยเหลือของสถานศึกษาในการจัดการศึกษา
 - 2.2.2 ประสานหน่วยงานทุกภาคส่วน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เข้ามาร่วมพัฒนาและช่วยเหลือสถานศึกษา
3. ส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนานโยบายและเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
4. ส่งเสริมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรคณะบุคคล ให้มีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน
 - 4.1 ยกย่องเชิดชูเกียรติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรคณะบุคคลที่มีผลงานเชิงประจักษ์
 - 4.2 สร้างแรงจูงใจให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรคณะบุคคลให้มีผลงานเชิงประจักษ์
 - 4.3 รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร องค์กรคณะบุคคลในการปรับปรุง แก้ไข และติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่พิเศษ และระดับตำบล
 - 5.1 พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในพื้นที่พิเศษให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่
 - 5.2 วางแผนพัฒนาการศึกษาระดับตำบล (Educational Maps)

ผลผลิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินงาน 6 ผลผลิต ดังนี้

 - 1) ผู้จบการศึกษาก่อนประถมศึกษา
 - 2) ผู้จบการศึกษาภาคบังคับ
 - 3) ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 4) เด็กพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสมรรถภาพ
 - 5) เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 6) ผู้ที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาศักยภาพ

โดยมีหน่วยงานกำกับ ประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1,100 เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยปฏิบัติการจัดการศึกษา เพื่อให้ภารกิจดังกล่าวสามารถ

ตอบสนองสภาพปัญหา และรองรับการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายรัฐบาล

จุดเน้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด 6 จุดเน้นการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2577 ที่สอดคล้องกับ 6 ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. จุดเน้นด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
2. จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. จุดเน้นด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ
4. จุดเน้นด้านการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
5. จุดเน้นด้าน ICT เพื่อการศึกษา
6. จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

จุดเน้นด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

1. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้มีการปรับปรุงตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้
 - 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน
 - 1.2 โครงสร้างเวลาเรียนมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน
 - 1.3 สถานศึกษาทุกแห่งมีการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในแต่ละช่วงชั้น
 - 1.4 สถานศึกษาใช้ STEM Education BBL DLTV
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สำคัญ สู่มาตรฐานสากล ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่สมดุล เหมาะสมกับสังคม วัย และเรียนรู้อย่างมีความสุข
 - 2.2 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านออก เขียนได้
 - 2.3 ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไป อ่านคล่องเขียนคล่อง
 - 2.4 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผลผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเพิ่มขึ้น
 - 2.5 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลักเพิ่มขึ้น
 - 2.6 ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจสู่อาชีพด้วยการแนะแนวและได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะที่เหมาะสมเพื่อการมีงานทำในอนาคต
 - 2.7 ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะชีวิต และทักษะการใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมตามช่วงวัย
 - 2.8 ผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพเป็นรายบุคคล
3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด
 - 3.1 ผู้เรียนระดับประถมศึกษา ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

3.2 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทักษะการแก้ปัญหา และอยู่อย่างพอเพียง

3.3 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความมุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับพหุวัฒนธรรม บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย

4. ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา เต็มตามศักยภาพ เป็นรายบุคคล ได้แก่

4.1 ผู้พิการ

4.2 ผู้ด้อยโอกาสและผู้เรียนในพื้นที่พิเศษ

4.3 ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

4.4 ผู้เรียนภายใต้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สถานประกอบการ และศูนย์การเรียนรู้

4.5 ผู้เรียนที่ต้องการความคุ้มครองและช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ

ตัวชี้วัดด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

1. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้มีการปรับปรุงตามความเหมาะสม

- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน
- โครงสร้างเวลาเรียนได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน
- สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในแต่ละช่วงชั้น
- ร้อยละ 90 ของสถานศึกษา ใช้ STEM Education BBL DLTV

2. ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สำคัญสู่มาตรฐานสากล

- ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมตามช่วงวัย
- ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกคนอ่านออกเขียนได้
- ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไปทุกคน อ่านคล่องเขียนคล่อง
- ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาขั้น

พื้นฐาน (NT) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

- ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลัก 5 วิชา โดยรวมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

- ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนมีแรงจูงใจสู่อาชีพและการมีงานทำในอนาคต
- ผู้เรียนทุกคนมีทักษะในการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะชีวิต และทักษะการใช้เทคโนโลยี

ใช้เทคโนโลยี

- ร้อยละ 50 ของผู้เรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนต่อสายอาชีพ
- ผู้เรียนทุกคนได้รับการวัดและประเมินผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (E-testing)

3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด

- ผู้เรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สอดคล้องตามช่วงวัย
- ผู้เรียนทุกคนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ผู้เรียนทุกคนป้องกันตนเองให้ห่างไกลยาเสพติดและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

4. ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นรายบุคคล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ตรงตามความต้องการของบุคคล และสถานศึกษา

1.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้ทักษะกระบวนการคิด รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย

1.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตร จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่น ๆ ตามความพร้อมของโรงเรียน

1.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

1.5 ครูจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงานทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และมีผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์

4. องค์กร องค์กรคณะบุคคล และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวางแผนสรรหา ย้าย โอน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

ตัวชี้วัดด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ตรงตามความต้องการของบุคคล และสถานศึกษา

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนผ่านการประเมินการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีทักษะกระบวนการคิด การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

- ศึกษาวิเคราะห์ทุกคน สามารถนิเทศและช่วยเหลือครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มี ID-Plan และนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงานทุกอย่างให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

- ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียน (โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนในฝัน และโรงเรียนดี

ประจำตำบล โรงเรียนประจักษ์) มีความสามารถบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ในระดับดีขึ้น

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และมีผลการปฏิบัติงาน

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่มีผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

การยกย่องเชิดชูเกียรติ

4. องค์กร องค์กรคณะบุคคล และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวางแผนสรรหา ย้ายโอน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

- คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา มีการบริหารงานบุคคลเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

จุดเน้นด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

1. สถานศึกษาสร้างค่านิยมเชิงบวกในการเรียนสายอาชีพ เพื่อลดสัดส่วนการเรียนสายสามัญ

2. หน่วยงานทุกระดับมีการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ตัวชี้วัดด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

1. สถานศึกษาทุกแห่งสร้างค่านิยมเชิงบวกในการเรียนสายอาชีพ เพื่อลดสัดส่วนการเรียนสายสามัญ

2. ร้อยละ 80 ของหน่วยงานทุกระดับมีการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

จุดเน้นด้านการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1. ระบบการประเมินสถานศึกษาและผู้เรียนมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน

2. ระบบทดสอบเพื่อประเมินผ่าน หรือเข้าชั้น มีการพัฒนาให้เหมาะสมในการจบการศึกษาชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษามีการพัฒนาตามมาตรฐานผู้ประเมิน

ตัวชี้วัดด้านการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1. ระบบการประเมินสถานศึกษาและผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน

2. ระบบทดสอบเพื่อประเมินผ่าน หรือเข้าชั้น ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมในการจบการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานผู้ประเมิน

จุดเน้นด้าน ICT เพื่อการศึกษา

1. หน่วยงานทุกระดับพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน

2. หน่วยงานทุกระดับพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นฐานเดียวกันในเรื่องข้อมูลนักเรียน

ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลสถานศึกษาและข้อมูลข้าราชการและบุคลากรอื่น ในการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3. หน่วยงานทุกระดับพัฒนา DLTV DLIT ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน

4. ผู้เรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการเรียนรู้

ตัวชี้วัดด้าน ICT เพื่อการศึกษา

1. หน่วยงานทุกระดับได้รับการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและ
ผู้เรียน
2. หน่วยงานทุกระดับได้รับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นฐานเดียวกันในเรื่องข้อมูล
นักเรียน ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลสถานศึกษาและข้อมูลข้าราชการและบุคลากรอื่น ในการ
ใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
3. หน่วยงานทุกระดับได้รับการพัฒนา DLTV DLIT ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน
4. ผู้เรียนทุกคนมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการเรียนรู้

จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. หน่วยงานทุกระดับบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การสร้างเครือข่ายและ
รับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน
 - 1.1 สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือ นิเทศ
ติดตาม และประเมินผล
 - 1.2 สถานศึกษาขนาดเล็กได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพการจัดการศึกษา
 - 1.3 สถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการกระจายอำนาจ มีรูปแบบการบริหารจัดการได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ
 - 1.4 สถานศึกษาบริหารจัดการร่วมกันโดยใช้การวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับตำบล
(Educational Maps)
 - 1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารร่วมกันในรูปแบบ cluster อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โดยใช้มาตรฐานสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา
 - 1.7 หน่วยงานทุกระดับพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างระบบสวัสดิการ สวัสดิภาพ และ
ความปลอดภัยให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่พิเศษ
 - 1.8 หน่วยงานทุกระดับพัฒนาระบบ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อการบริหาร
จัดการที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
 - 1.9 หน่วยงานทุกระดับปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณ และเกณฑ์การจัดสรรงบเงิน
อุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว ให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ
 - 1.10 หน่วยงานทุกระดับ ยกย่องเชิดชูเกียรติ หน่วยงาน องค์กรคณะบุคคลและบุคลากรที่มี
ผลงานเชิงประจักษ์
 - 1.11 หน่วยงานทุกระดับ ส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและพัฒนาการจัด
การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
 - 1.12 หน่วยงานทุกระดับ มีการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
2. หน่วยงานทุกระดับ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - 2.1 หน่วยงานทุกระดับ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม ใน

การจัดการศึกษา

2.2 หน่วยงานทุกระดับ ส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา

2.3 หน่วยงานทุกระดับ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน และผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการ

1. หน่วยงานทุกระดับบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การสร้างเครือข่าย และ
รับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

- สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งตามกฎหมายว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การสร้างเครือข่าย
การมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

- สถานศึกษาทุกแห่งที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกตามที่
กำหนด

- ร้อยละ 77 ของสถานศึกษาขนาดเล็กบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

- ร้อยละ 77 ของสถานศึกษาระดับตำบลมีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- เครือข่าย cluster ทุกแห่ง บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- สถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดทำแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติต่างๆ และบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

- ร้อยละ 80 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผ่านการประเมินมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาระดับดีมากขึ้นไป

- เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ.2557 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา เบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ
96 และงบลงทุน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 87

- ร้อยละ 1 ของสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาให้เป็นหน่วยเบิกจ่ายตรง

- สถานศึกษาทุกแห่ง สามารถพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนและดำเนินการได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งผ่านการประเมินตามโครงการคุณธรรมและความ
โปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

- หน่วยงานทุกระดับมีผลงานเชิงประจักษ์ ที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

- ร้อยละ 80 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีงานวิจัยและนำผลการวิจัยใช้

พัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา

2. หน่วยงานทุกระดับ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- สำนักเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาทุกแห่ง ได้รับความร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุน
ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

- สถานศึกษาทุกแห่งในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สามารถพัฒนารูปแบบการบริหาร
โรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาวิกา จันทร์หอม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษาของโรงเรียนดาราวิทยาลัย โดยการศึกษาจากกรประชุมผู้บริหาร ครูผู้สอนและครูฝ่ายสนับสนุนการสอนผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนนั้นส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบในการจัดการเรียนการสอน จัดทำเอกสารประกอบการเรียนและใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ในด้านการบริหารจัดการ ได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการงานบัญชีและการเงิน งานชุมชนสัมพันธ์ชุมชน และใช้ในงานทะเบียนธุรการ ในด้านการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนโดยมากใช้ในงานผลิตเอกสารและการนำเสนอข้อมูลในระบบออนไลน์ ส่วนปัญหาที่พบคือจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และเครือข่าย Internet ไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากรและความต้องการในการใช้งาน ในด้านความพึงพอใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษานั้นบุคลากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมคะแนนคำนวณเกรด การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานบัญชีและการเงิน และมีความพึงพอใจในการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศในงานผลิตเอกสารมากที่สุด

สุกัญญา พักสกุล (2551:81-82) ได้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับสมรรถภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรครูโรงเรียนนาครประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยผลการวิจัยพบว่า

1.การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศโดยภาพรวมสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

- 1)การใช้ฐานข้อมูล
- 2) การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
- 3)การใช้อินเทอร์เน็ต
- 4)การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและ
- 5)การใช้มัลติมีเดีย

2.สมรรถภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรครูเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจตคติต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ด้านความรู้และด้านทักษะการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

3.การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับสมรรถภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำนวน 268 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนประณีตวิทยาคม โรงเรียนแหลมสิงห์วิทยาคม และโรงเรียนศรียาณูสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
จังหวัดจันทบุรี	258	97
จังหวัดตราด	10	3
รวม	268	100

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการกำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างแบบสอบถามจากเนื้อหา ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ วุฒิทางการศึกษา และวิทยฐานะ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เพื่อสอบถามความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำนวน 5 ด้าน รวมทั้งหมด 16 ข้อ คือ ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์ จำนวน 4 ข้อ ความต้องการด้านซอฟต์แวร์ จำนวน 3 ข้อ ความต้องการด้านฐานข้อมูล จำนวน 3 ข้อ ความต้องการด้านระบบการสื่อสาร จำนวน 4 ข้อ และความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์ จำนวน 2 ข้อ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับคะแนนมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ มาก
- 3 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เนื้อหา ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.วิเคราะห์ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความต้องการด้านฮาร์ดแวร์ ด้านความต้องการด้านซอฟต์แวร์ ด้านความต้องการด้านฐานข้อมูล

ด้านความต้องการด้านระบบการสื่อสารและด้านความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3.ขอคำแนะนำจากวิทยากรพี่เลี้ยง ในการกำหนดขอบเขตของการทำการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

4.สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดโดยกำหนดประเด็น ให้ครอบคลุมขอบเขตการวิจัยโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามกำหนดประเด็นหลักตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งรูปแบบคำถามจะเป็น 2 รูปแบบคือ แบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 เสร็จแล้ว นำเสนอวิทยากรพี่เลี้ยงเพื่อตรวจแก้ไข

5.นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้ว มาปรับปรุงตามคำแนะนำของวิทยากรพี่เลี้ยง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1.ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

2.นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้องของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ในการสอบถาม

3.นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ใช้สูตรครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ 0.70

4.ปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสมและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.ขอหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

2.ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ประสานงานในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในการส่งแบบสอบถามให้กับครูปฏิบัติการสอนให้กับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.การรับคืนแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้เข้าพเจ้าได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว จึงได้นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเกี่ยวกับสถิติวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำนวน 5 ด้าน วิเคราะห์โดยการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และคะแนนเฉลี่ยแปลความหมาย โดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552, หน้า 111)

4.50-5.00 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ มากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ มาก

2.50-3.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ ปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ น้อย

1.00-1.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ใช้ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายคือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผู้วิจัยจึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและลำดับในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
$S.D.$	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอเป็นตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกโดยรวม รายด้าน และรายข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และวิทยฐานะ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	23	23.00
หญิง	77	77.00
รวม	100	100
2. วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	35	35.00
สูงกว่าปริญญาตรี	65	65.00
รวม	100	100
3. วิทยฐานะ		
ครูผู้ช่วยและครู คศ.1	14	14.00
ครู คศ.2	30	30.00
ครู คศ.3	56	56.00
รวม	100	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 เพศหญิงจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 มีวิทยฐานะเป็นครูผู้ช่วยและครู คศ.1 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 วิทยฐานะเป็นครู คศ.2 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 วิทยฐานะเป็นครู คศ.3 จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกโดยรวม รายด้าน และรายชื่อ ดังตารางที่ 3 – 8

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกโดยรวม รายด้าน และรายชื่อ จำแนกโดยรวม รายด้าน

รายการ	n = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์	3.65	0.94	มาก	5
2. ความต้องการด้านซอฟต์แวร์	4.25	1.15	มาก	3
3. ความต้องการด้านฐานข้อมูล	4.00	1.16	มาก	4
4. ความต้องการด้านระบบการสื่อสาร	4.68	1.01	มากที่สุด	2
5. ความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์	4.75	1.04	มากที่สุด	1
รวม	4.27	1.06	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์ ความต้องการด้านระบบการสื่อสาร ความต้องการด้านซอฟต์แวร์ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์

ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์	n = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ความพอเพียงของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละโรงเรียน	3.25	1.14	ปานกลาง	3
2. ความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์	3.65	1.05	มาก	2
3. ความทันสมัยของอุปกรณ์ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์	4.65	0.97	มากที่สุด	1
4. ความสมบูรณ์ของเครื่องคอมพิวเตอร์	3.05	0.77	ปานกลาง	4
รวม	3.65	0.94	มาก	-

จากตารางที่ 4 พบว่า ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้าน

ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความทันสมัยของอุปกรณ์ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ ความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์ ความพอเพียงของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละโรงเรียนตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ความสมบูรณ์ของเครื่องคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ความต้องการด้านซอฟต์แวร์

ความต้องการด้านซอฟต์แวร์	n = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ความทันสมัยของโปรแกรมที่โรงเรียนมีอยู่	4.62	1.18	มากที่สุด	1
2. ความสมบูรณ์ของโปรแกรม	3.65	1.03	มาก	3
3. ความรวดเร็วของโปรแกรม	4.65	1.24	มาก	2
รวม	4.25	1.15	มาก	-

จากตารางที่ 5 พบว่า ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความต้องการด้านซอฟต์แวร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความทันสมัยของโปรแกรมที่โรงเรียนมีอยู่ ความรวดเร็วของโปรแกรมตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ความสมบูรณ์ของโปรแกรม

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ความต้องการด้านฐานข้อมูล

ความต้องการด้านฐานข้อมูล	n = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. มีฐานข้อมูลในการค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ	4.32	1.23	มาก	1
2. มีฐานข้อมูลในการเก็บข้อมูลนักเรียนประจำโรงเรียน	4.20	1.02	มาก	2

3. มีฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ประจำโรงเรียน	3.65	1.23	ปานกลาง	3
รวม	4.00	1.16	มาก	-

จากตารางที่ 6 พบว่า ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความต้องการด้านฐานข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีฐานข้อมูลในการค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ มีฐานข้อมูลในการเก็บข้อมูลนักเรียนประจำโรงเรียนตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ประจำโรงเรียน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ความต้องการด้านระบบการสื่อสาร

ความต้องการด้านระบบการสื่อสาร	n = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. มีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน	4.92	1.04	มากที่สุด	1
2. มีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนครู	4.78	1.11	มากที่สุด	2
3. มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการสั่งการต่างๆระหว่างผู้บริหารกับครู	4.57	1.06	มากที่สุด	3
4. มีการใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้บริหารนักเรียน โดยผ่านระบบเครือข่าย	4.45	0.100	มาก	4
รวม	4.68	1.01	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 7 พบว่า ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความต้องการด้านระบบการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน มีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนครู มีการใช้โปรแกรม

สำเร็จรูปในการสั่งการต่างๆระหว่างผู้บริหารกับครูตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีการใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้บริหาร นักเรียน โดยผ่านระบบเครือข่าย

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์

ความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์	$n = 100$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	$S.D.$		
1. ท่านต้องการให้มีระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์	4.52	1.01	มากที่สุด	2
2. ท่านต้องการระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.98	1.04	มากที่สุด	1
รวม	4.75	1.04	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 8 พบว่า ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ด้านความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 2 อันดับ ได้แก่ ท่านต้องการระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ท่านต้องการให้มีระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามเพศวุฒิทางการศึกษา และวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 16 ข้อ มีเนื้อหาครอบคลุมความต้องการด้านเทคโนโลยีใน 5 ด้าน คือ ด้านความต้องการด้านฮาร์ดแวร์ ด้านความต้องการด้านซอฟต์แวร์ ด้านความต้องการด้านฐานข้อมูล ด้านความต้องการด้านระบบการสื่อสาร และด้านความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .46 - .97 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเฉลี่ยทั้งฉบับได้เท่ากับ .70 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต17 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77.00) มากกว่า เพศชาย(ร้อยละ 23.00) ในด้านวุฒิการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 65.000) มากกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 35.00) และในด้านวิทยฐานะ ผู้ตอบแบบสอบถามมีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษมากที่สุด (ร้อยละ 56.00) และรองลงมาตามลำดับได้แก่ วิทยฐานะครูชำนาญการ (ร้อยละ 30.00) และไม่มีวิทยฐานะ(ร้อยละ 14.00)

2. ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต17 พบว่า ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของครูในด้านความต้องการด้านฮาร์ดแวร์ในอันดับ 1 คือ ความทันสมัยของอุปกรณ์ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ (\bar{x} =4.65, S.D.=0.97) รองลงมาคือ ความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์ (\bar{x} =3.65, S.D.=1.05) ทางด้านความต้องการด้านซอฟต์แวร์ ในอันดับ 1 คือ ความทันสมัยของโปรแกรมที่โรงเรียนมีอยู่ (\bar{x} =4.62, S.D.=1.18) และรองมาคือ ความรวดเร็วของโปรแกรม (\bar{x} = 4.65, S.D.=1.24) ในทางด้านความต้องการด้านฐานข้อมูล อันดับ 1 คือ มีฐานข้อมูลในการค้นคว้าเกี่ยวกับ

การเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ($\bar{x}=4.32$, S.D.=1.23) รองลงมาคือ มีฐานข้อมูลในการเก็บข้อมูลนักเรียนประจำโรงเรียน ($\bar{x}=4.20$, S.D.=1.02) ในส่วนของความต้องการด้านระบบการสื่อสาร อันดับที่ 1 คือ มีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน ($\bar{x}=4.92$, S.D.=1.04) รองลงมาคือ มีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนครู ($\bar{x}=4.78$, S.D.=1.11) และในส่วนของความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์อันดับ 1 คือ ท่านต้องการระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{x}=4.98$, S.D.=1.04) รองลงมาคือ ท่านต้องการให้มีระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ($\bar{x}=4.52$, S.D.=1.01)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 มีประเด็นสำคัญที่ควรอภิปรายผล ดังนี้

ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 คือ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ มีความทันสมัย และมีความสมบูรณ์ พร้อมใช้งานทั้งทางด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ และควรมีฐานข้อมูลประจำโรงเรียนทั้งทางด้านข้อมูลนักเรียนและข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นสำหรับโรงเรียน และครูยังต้องการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนครู เพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนความรู้ในการนำการเรียนการสอนใหม่ๆ เข้ามาสอนนักเรียนและครูยังต้องการระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อนำมาพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ และจุดบกพร่องต่างๆของนักเรียนอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพงษ์ วงษ์ทน (2552) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน ของครูกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายไทย-เทศโดยมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้ 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายไทย-เทศมีสภาพการใช้ในภาพรวมของแต่ละด้านอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาคุณภาพ และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน 2) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน ของครูกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายไทย-เทศ มีปัญหาการใช้ในภาพรวมของแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน 3) ความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายไทย-เทศ ต้องการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเป็นอันดับแรก ต้องการมีคอมพิวเตอร์ใช้งานทุกคนเป็นอันดับที่สองและต้องการมีซอฟต์แวร์ใช้งานในด้านต่างๆ ที่ทันสมัยและเพียงพอเป็นอันดับที่สาม และได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพงษ์ วรภู (2552) ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1.ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอนในช่วงชั้นที่ 2 มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง 2.ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4.การเปรียบเทียบปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่เพศ ช่วงชั้น ประสบการณ์ทำงานและระดับการศึกษา พบว่า มีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครูไม่แตกต่างกัน 5.การเปรียบเทียบความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถแบ่งได้ตามขนาดโรงเรียนและระดับการศึกษาพบว่ามี ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่เพศช่วงชั้นและประสบการณ์ทำงานพบว่ามีความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครู ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต17 ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยมีการสนับสนุนทรัพยากรทางภาครัฐและเอกชนมากขึ้น
2. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสฝึกอบรมและศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการผลิตสื่อการสอนด้านเทคโนโลยีการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อนำความรู้และความสามารถมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมความสามารถของนักเรียนให้ได้ในระดับที่คาดหวัง
- 3.ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาประยุกต์กับการจัดการเรียนการสอนและกล้าใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). *หลักการจัดการศึกษา*. Retrieved November 5, 2009, from Website:
<http://area.ge.go.th/phayao1/data/b01.doc>
- คมศร วงษ์รักษา. (2540). *การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่อิงโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรวรรณ ประภานาวิน. (2558). *สภาพและความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุกัญญา พิกสกุล. *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับสมรรถภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรครูโรงเรียนนาคประสิทธิ์ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2551.
- ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย. (2565). *การสนองความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาลและอุปสงค์ผ่านผลของการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุย้อนกลับ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2550). *หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตหลักสูตรปรับปรุง พ. ศ. 2550*. (เอกสารอัดสำเนา).
- วรพงษ์ วรภู. *ปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3*, ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. 2552
- สหพรรณชนก ศรีสวัสดิ์. (2556) *บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการศึกษา*. เข้าถึงเมื่อ 2 เมษายน. เข้าถึงได้จาก <http://blog.eduzones.com/janam/34116#>.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วงเดือนการพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

สาวิกา จันทร์หอม. สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ดาราวิทยาลัย. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2550.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. เข้าถึงเมื่อ 4 เมษายน. เข้าถึงได้จาก
<http://www.sesa17.go.th/site/>

สุวิมล ว่องวานิช. (2542). *การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นใน
วิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

Kaufman, Roger A. (19100). Needs Assessment In Fenwick, W. English. (Ed).,
Fundamental Curriculum Decision: 19100 Yearbook. Alexandria, Va.:
Association for Supervision and Curriculum Development.

Kaufman, R., & English, F. W. (1981). *Needs assessment: Concepts and application.*
Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications. Region II Regional
School Support and Improvement Center. (1998). *Planning.* Retrieved May 23, 2009,
from Website:<http://www.rssic.tcde.tehama.k12.ca.us/step4.html>

Cox, R. C., & Vargas, J. S. (1966). *A comparison of item selection techniques for norm-
referenced and criterionreferenced test.* Paper presented at the Annual
Meeting of the National Council on Measurement in Education.

Eisner, Elliot W. (2002). The Kind of school we need. *Phi Delta Kappan.* 100(8), 576-5100.

Oliva, Peter F. (2001). *Developing the curriculum.* 5thed. New York: Longman.

Scriven, M. (1991). *Evaluation thesaurus.* Newbury Park: McGraw-Hill.

Witkin, B. R., & Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A
practical guide.* Thousand Oaks, CA: Sage.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 และไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ว่าที่ร้อยตรีภณภพ บุญญานิตย์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิทางการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. วิทยฐานะ

ครูผู้ช่วยและครู คศ.1

ครู คศ.2

ครู คศ.3

ตอนที่ 2 ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านและพิจารณาความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ว่าอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเพียงข้อละ 1 ปัจจัย โดยพิจารณาตาม เกณฑ์ ดังนี้

5 มากที่สุด	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมที่ใช้ มากที่สุด
4 มาก	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมที่ใช้ มาก
3 ปานกลาง	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมที่ใช้ ปานกลาง
2 น้อย	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมที่ใช้ น้อย
1 น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมที่ใช้ น้อยที่สุด

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์					
1. ความพอเพียงของเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละโรงเรียน					
2. ความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์					
3. ความทันสมัยของอุปกรณ์ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์					
4. ความสมบูรณ์ของเครื่องคอมพิวเตอร์					
ความต้องการด้านซอฟต์แวร์					
5. ความทันสมัยของโปรแกรมที่โรงเรียนมีอยู่					
6. ความสมบูรณ์ของโปรแกรม					
7. ความรวดเร็วของโปรแกรม					
ความต้องการด้านฐานข้อมูล					

8. มีฐานข้อมูลในการค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ					
9. มีฐานข้อมูลในการเก็บข้อมูลนักเรียนประจำโรงเรียน					
10. มีฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ประจำโรงเรียน					
ความต้องการด้านระบบการสื่อสาร					
11. มีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปในการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน					
12. มีการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนครู					
13. มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการสั่งการต่างๆระหว่างผู้บริหารกับครู					
14. มีการใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้บริหาร นักเรียน โดยผ่านระบบเครือข่าย					
ความต้องการด้านการเรียนการสอนออนไลน์					
15. ท่านต้องการให้มีระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์					
16. ท่านต้องการระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ภาคผนวก ข

- ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (item objective congruence index: IOC)
- ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (item objective congruence index: IOC)

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
1.	1	9.	1
2.	1	10.	1
3.	1	11.	1
4.	1	12.	1
5.	1	13.	1
6.	.67	14.	.67
7.	1	15.	1
8.	.67	16.	1

ตารางที่ 10 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1.	.59	9.	.97
2.	.46	10.	.65
3.	.53	11.	.53
4.	.72	12.	.49
5.	.78	13.	.87
6.	.54	14.	.56
7.	.87	15.	.80
8.	.92	16.	.97

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .70